

L'Hospitalet, una ciutat pensada per educar

**PROJECTE
EDUCATIU
DE CIUTAT
L'HOSPITALET**
**MEMÒRIA
2007-2010**

Presentació

L'educació és una de les prioritats del Govern municipal de L'Hospitalet i un repte de tota la societat. L'educació és l'eina que ens ha de portar cap a un progrés sense exclusió ni marginació; és un element clau per a les polítiques de cohesió i desenvolupament socials, i un instrument que assegura la igualtat d'oportunitats i l'èxit professional i col·lectiu.

La ciutat és el marc de les relacions personals on s'aprenen i es potencien els valors de la societat en la qual vivim. L'Hospitalet és un exemple del treball que es fa a la nostra comunitat per tal de garantir que l'educació disposi d'un espai fonamental en el marc d'aquestes relacions.

En la societat globalitzada i del coneixement en què vivim ja no és suficient que les administracions assegurem que s'hi accedeixi: cal treballar per una educació de qualitat que garanteixi que cap ciutadà es quedi sense la resposta educativa que necessita. Una educació que ha de transmetre els valors que ens ajuden a conèixer de manera cívica en una societat cada cop més complexa i exigent.

El futur de la ciutat, el futur de la societat, és a les aules de les escoles. És per això que l'Ajuntament vetlla perquè la mainada i el jovent d'avui creixin dins un programa educatiu de qualitat en tots els seus àmbits: no només amb relació als equipaments, sinó també als valors globals de la convivència i el civisme.

En aquesta línia s'emmarca el Projecte educatiu de ciutat, una iniciativa liderada per l'Administració local per garantir el compromís amb les altres institucions i els agents socials. És un camí que vam començar amb l'adhesió de L'Hospitalet a la Xarxa de Ciutats Educadores i del qual ara fem un primer balanç amb la presentació de les propostes i conclusions de tothom que s'hi ha implicat.

El Projecte educatiu de L'Hospitalet és un full de ruta, un espai de reflexió que anima la ciutadania, les entitats, els professionals i les administracions a buscar aliances per tal de tenir una ciutat encara més educadora. És un document obert, que ha d'evolucionar seguint tots els canvis que es produeixen a la nostra societat i recollir més aportacions. L'objectiu és aconseguir implicar més agents en l'educació i generar entre famílies, entitats, professors, funcionaris, etc. més consciència de la necessitat d'actuar de manera coordinada per donar resposta als nous reptes.

Fins ara hem recorregut un camí profitós gràcies a la col·laboració de tots els col·lectius que s'han implicat en el Projecte educatiu de ciutat. Hem de continuar endavant, treballant plegats amb la mateixa empena i amb la mateixa il·lusió per a l'educació dels nens i de les nenes i per un futur en el qual L'Hospitalet sigui econòmicament més competitiu i estigui ben posicionat en l'entorn metropolità i en el conjunt de Catalunya.

Núria Marín i Martínez
Alcaldessa de L'Hospitalet

Pàgina

3

1

Presentació

4

2

Pròleg

El Projecte educatiu de ciutat (PEC): passat, present i futur

6

3

La diagnosi inicial i la seva presentació

8

4

Línies estratègiques

- 4.1. Mitjans de comunicació i educació
- 4.2. Ús de l'espai urbà
- 4.3. Aprofitament dels equipaments per a ús ciutadà
- 4.4. Participació activa i associacionisme
- 4.5. Acollida i cohesió social al barri i a l'escola

24

5

Procés participatiu

25

6

Un document obert

26

7

Agraïments

2

Pròleg

El Projecte educatiu de ciutat (PEC): passat, present i futur

Lluís Esteve Garnés
Tinent d'alcalde d'Educació

És possible que molts ciutadans i ciutadanes desconeguin el PEC, fins i tot pot ser que alguns d'ells hi hagin participat indirectament sense saber-ho. El PEC és un full de ruta estratègic i, com totes les estratègies, ens marca un camí, però som nosaltres els qui hem de fer els passos per arribar-hi.

L'any 1994 L'Hospitalet es va adherir a un moviment internacional que propugnava la necessitat de crear unes ciutats més educadores. Aquest moviment es basava en una vintena de principis ètics per orientar les ciutats que volien ser educadores. Aquests principis reconeixien a les ciutats un paper fonamental en l'educació, principalment l'educació dels joves i dels infants, però també de tota la ciutadania, en una societat en què l'educació al llarg de la vida esdevé un dret i una necessitat. L'escola i la família fa temps que han deixat d'exercir el monopoli de l'educació. Els valors, els coneixements o les habilitats que els nostres alumnes incorporen, aprenen i desenvolupen, no s'originen només a casa o a l'aula.

La plaça, el carrer, l'esplai, el museu, la televisió, el xat, el club esportiu, els comerços, el centre cívic i totes les persones amb les quals interactuen en aquests espais eduquen (o deseduquen). Tots i totes som agents educadors quan respectem les normes cíviques, però també quan tenim conflictes d'interessos entre generacions i entre col·lectius a la plaça, a l'escala o als equipaments públics. En una ciutat mediterrània densament poblada com la nostra, no volem construir o adequar un espai per a cada col·lectiu, i valorem el fet de saber compartir i treure rendiment dels equipaments i dels espais públics.

També les institucions i les administracions públiques eduquen més del que sovint creuen. Com es dissenya una plaça, quines són les prioritats entre els cotxes, les bicicletes i els vianants en els nostres carrers, o la temàtica de la programació de les televisions, són elements que influeixen de manera determinant en l'educació, però no sempre s'incorpora aquesta mirada quan es prenen decisions sobre això.

Per tots aquests motius, vam iniciar el nostre Projecte educatiu de ciutat. Un document obert i viu, de reflexió i de propostes. Vam començar fent una diagnosi per prendre el pols a la ciutat i veure quines eren les principals línies de treball que havíem de posar en marxa per concretar els principis de les ciutats educadores a la nostra ciutat.

Però la ciutat és viva. I mentre l'any 2008 presentàvem els resultats de la diagnosi i les visions dels ciutadans, les entitats i les institucions que hi van participar un any abans, moltes de les situacions que allà s'hi descrivien anaven canviant. Algunes es van accentuar, com l'arribada de persones nouvingudes, però també es van implementar solucions valentes, com els plans integrals per reformar els barris o els plans d'educatius d'entorn nascuts per col·laborar amb moltes escoles i instituts.

Durant el darrer curs hem continuat treballant en un procés participatiu que ha portat a reflexionar més de 1.500 persones i a fer aportacions en les diferents línies estratègiques del PEC. S'han fet conferències i debats, s'han fet activitats amb infants i joves, amb mestres i professors, s'han fet presentacions als principals consells de participació ciutadana i a moltes de les entitats de la ciutat, i en totes aquestes accions s'ha intentat difondre el principal missatge de les ciutats educadores: la necessitat d'un compromís cívic amb l'educació.

Diu una dita africana que per educar un infant, ens cal tota la tribu. Avui ja no vivim en tribus, sinó en ciutats complexes i canviant (una altra mena de tribu), però la frase continua tenint molt de sentit. Des de fa uns anys es debat amb intensitat sobre els resultats educatius, els valors dels joves, la tasca dels docents o la implicació de les famílies en l'educació dels seus fills i filles. Però sembla que per sortir d'aquest atzucac haurem d'ampliar una mica la perspectiva i acceptar que tots i totes tenim un paper important en l'educació, i hi haurem d'aportar també el nostre granet de sorra. És cert que les administracions tenen encara un bon camí per recórrer, però no és menys cert que, sense la conscienciació i la implicació de la ciutadania i del món associatiu, difícilment avançarem.

L'Hospitalet necessita de tota la ciutadania per ser Ciutat Educadora.

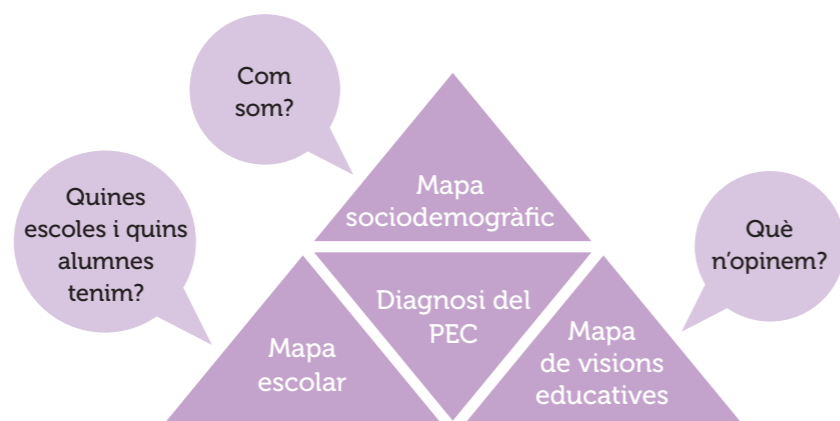

3

La diagnosi inicial i la seva presentació

La finalitat de la diagnosi del Projecte Educatiu de Ciutat ha estat ha estat **identificar les característiques de la població que viu a la ciutat, del nostre sistema educatiu, dels professionals o voluntariat que desenvolupen funcions d'educació formal i no formal i, també, detectar les necessitats específiques educatives de la població i comprovar si aquestes estan cobertes, per tal de contribuir a una millora del context educatiu.** Aquests objectius principals tenen la seva raó de ser en la necessitat d'avançar en el nou concepte d'educació, dins d'un context acceleradament canviant a causa dels múltiples processos d'índole social, familiar, tecnològica, deontològica, econòmica i laboral, processos que es produeixen en tots els àmbits i que modifiquen el context al qual l'educació s'ha d'adaptar per tal de fer complir la seva funció essencial.

Per treballar en aquesta direcció i contribuir a la consecució dels objectius esmentats, s'ha elaborat, continuant la **metodologia desenvolupada per l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona**, un mapa educatiu resultat de la interacció dels tres mapes següents:

El **mapa d'estructura sociodemogràfica** o d'estructura social de la ciutat, on figura l'estructura de la població, una anàlisi de les principals tendències i un estudi de la població estrangera.

El **mapa escolar**, que recull les activitats d'educació reglades amb la relació demanda/oferta d'educació i els recursos educatius.

El **mapa de visions educatives i sociourbanes**, que recull les diferents visions i opinions de la població respecte de les diferents problemàtiques que s'han detectat als barris de la Florida, Pubilla Cases i Collblanc-la Torrassa. Per cada barri s'han realitzat sessions de treball amb entitats del mateix barri, actors del món escolar, caps de servei de l'Ajuntament i un grup de ciutadans i ciutadanes representatius de diversos sectors i edats.

Els resultats de la diagnosi educativa es van presentar el 26 de novembre de 2008, a l'**Auditori de La Farga**, en unes jornades obertes a tota la ciutadania, entitats i institucions de la ciutat. Hi va haver una **assistència de 250 persones** procedents dels

diferents sectors de la comunitat educativa i de diferents àmbits de la ciutat. L'acte el van presidir les autoritats de la ciutat i del Departament d'Educació de la Generalitat. La conferència d'obertura, amb el títol "**El valor educatiu de la bellesa**", la va impartir **Joan Manel del Pozo**, catedràtic de filosofia de la Universitat de Girona, exregidor d'Educació de Girona i exconseller d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Presentació de la diagnosi, amb la conferència de Joan Manel del Pozo. La Farga, novembre de 2008

El valor educatiu de la bellesa

Joan Manel del Pozo va reivindicar la bellesa com un valor central del viure humà i, per tant, un dret dels infants i un valor educatiu de primer ordre. Del Pozo va citar dos exemples dispars: el del pedagog suís Adolphe Ferrière, que va afirmar que l'escola nova ha de ser un ambient de bellesa i que s'ha de deixar notar no només en la part física, sinó també en les relacions interpersonals i en el clima del centre; i el d'una dona d'una *favela* de Sao Paulo, que argumentava que els veïns i les veïnes de les *favelas* també tenen dret a la bellesa, un dret lligat a la construcció personal i social.

Segons Del Pozo, no es pot educar des del pessimisme, sinó des de la il·lusió i amb resolució, per poder transmetre les ganes de construir-se un mateix.

Del Pozo va citar quatre eixos que, segons Eduard Spranger, pedagog i filòsof alemany, defineixen la condició humana, i es tradueixen en quatre valors que l'escola ha de transmetre: l'eix racional, que condueix al coneixement; l'eix ètic, que porta a la dignitat; el social que porta a la bondat, i l'estètic, que condueix a la bellesa. Segons Del Pozo, tots aquests eixos són elements bàsics de la personalitat humana, i, per tant, la bellesa és també un dret i un valor educatiu.

Els continguts de la diagnosi

La diagnosi feta el 2007 va deixar entreveure una ciutat en plena transformació, on les visions tant de la ciutadania com dels professionals detectaven mancances i proposaven elements de millora en els àmbits següents:

Informació, comunicació i valors

- Potenciar la comunicació entre els diferents actors.
- Refermar en les famílies el coneixement del que es fa en els centres educatius, ja que aquest coneixement és molt baix.
- Aproximar les polítiques educatives al territori per prioritzar l'èxit educatiu i la transició al món actiu.
- Refermar el reconeixement social de la tasca educativa dels educadors i educadores.
- Posar en valor l'educació.

Espai públic

- Potenciar l'ús de l'espai públic per a tota la comunitat.
- Afavorir l'autoregulació de l'espai públic.
- Evitar que molts infants i joves s'estiguin al carrer perquè no troben espais de lleure o espais per fer esport.
- Evitar fer activitats a l'espai públic que molestin a altres grups de població.

Equipaments públics

- Propiciar un ús majoritari dels equipaments públics.
- Incorporar una visió educativa en les definicions d'equipaments i pla d'usos.

- Incrementar i optimitzar recursos educatius no formals.

Participació

- Augmentar la participació a les associacions veïnals, que continua sent molt baixa.
- Reactivar el teixit associatiu dels barris i dels centres educatius.
- Implicar la ciutadania en la construcció del seu barri.
- Trobar altres maneres de participació.
- Sensibilitzar-se amb relació al fet que la participació és una experiència d'aprenentatge.
- Fer visibles a la ciutadania les diferents associacions i entitats ciutadanes, perquè hi ha un gran desconeixement de la seva tasca.

Nova ciutadania

- Conscienciar-se de l'arribada de població en situació precària.
- Posar de manifest les elevades proporcions d'infants nouvinguts als centres educatius.
- Evitar conflictes de convivència a causa de les diferents procedències culturals.
- Cohesionar socialment a partir de l'aprenentatge intercultural.

4

Línies estratègiques

Les diferents conclusions i els elements diversos que la diagnosi va posar de manifest es van agrupar en cinc grans blocs o eixos estratègics, que han esdevingut la columna vertebral del procés participatiu posterior.

Mitjans de comunicació i l'educació

4.1

Vivim en una societat complexa i en canvi constant. Un dels principals elements d'aquesta societat és el rol protagonista dels mitjans de comunicació. Educar en aquesta societat del coneixement s'ha convertit en un repte complex, tant per a les famílies com per als mestres i professors. Tal com ens explicava **Milagros Pérez Oliva, periodista, defensora del lector d'El País**, en la primera de les conferències del Projecte educatiu de ciutat, l'escola i la família han cedit terreny als mitjans de comunicació i a l'entorn en tres dels aspectes bàsics de l'educació: proporcionar coneixements, desenvolupar habilitats i transmetre valors.

Els mitjans, i especialment des de l'aparició d'Internet, són el principal canal de divulgació del coneixement a la societat (passant per davant de la universitat i l'escola), però el coneixement que transmeten és, per definició, insegur, provisional i canviant. La capacitat d'adaptació a aquestes noves característiques del coneixement és un repte per als educadors, ja que els infants i els adolescents s'adapten més fàcilment a l'entorn canviant i, per tant, es requereix que els professionals tinguin gran competència i flexibilitat.

El món mediàtic requereix noves habilitats per treballar en un món de cervells connectats. Els mitjans estan modelant fins i tot la manera en què pensem: disminueix la reflexió i la concentració, augmenta la capacitat de passar per sobre, de llegir superficialment, de la recerca de sensacions abans que de conceptes. Ens tornem dependents de la tecnologia (substituïm la memòria individual pel Google), però això augmenta les nostres capacitats, com la calculadora va augmentant la nostra capacitat de càlcul. Per als alumnes, les noves habilitats són la flexibilitat, la rapidesa i la capacitat d'adaptació. Segons Pérez Oliva, no s'ha de criminalitzar aquest canvi, perquè, a més, ha arribat per quedar-s'hi.

Els valors de la família, l'escola i els mitjans de comunicació no sempre coincideixen. L'autoritat s'ha diluït, especialment en una generació de pares i mares que tenen dificultats per establir límits als seus fills i filles. Alhora també ha canviat la capacitat dels individus per construir-se una identitat. La comunitat virtual ens permet escollir (també les amistats i els coneguts) a cop de clic, i això fa més difícil admetre el compromís i el fracàs en les relacions personals. Valors com la violència, la mort o el respecte tenen un tractament contradictori, si comparem el que es veu als mitjans i el que pretén ensenyar la família i l'escola. Un altre dels grans perills és que estem entrenant els infants per vendre's ells mateixos en la recerca de l'èxit, amb el risc de convertir-se en consumidors consumits.

Per tot plegat és important ensenyar els infants a descodificar i desenvolupar una actitud crítica que els permeti pensar per ells mateixos.

4.1

Debat i reflexió

Grup de treball de Mitjans de comunicació i l'educació

La majoria de participants estaven d'acord en el fet que hi ha una preocupació per la influència que tenen els mitjans de comunicació, sobretot en dos aspectes. D'una banda, perquè els alumnes són grans consumidors de mitjans de comunicació, i això té conseqüències, especialment perquè els valors que sovint promouen els mitjans contradiuen els de l'escola, cosa que afecta el dia a dia del centre (el que passa a les aules, la motivació, els hàbits dels alumnes...). I d'altra banda, perquè els mitjans tenen una gran influència en la valoració que té la societat sobre la importància de l'educació i la tasca que desenvolupen els seus professionals (normalment els grans mitjans de comunicació en donen una visió negativa), i també en la imatge que tenen els centres en el seu barri, especialment si hi ha algun incident.

Malgrat això, el grup va constatar que la comunicació no sol ser un tema prioritari per als centres, tret d'algunes excepcions. Per aquest motiu, el grup de treball va prioritzar dues línies estratègiques. La primera va ser millorar la capacitat dels centres per generar una bona política de comunicació i d'imatge: disseny dels materials de difusió, de la web, dominar els canals de comunicació amb les famílies, amb els mitjans de comunicació, etc. La segona va ser millorar les competències de la comunitat educativa per educar en comunicació i per fer un bon ús de les noves tecnologies de l'aprenentatge i especialment de la comunicació, bàsicament dels alumnes, però també dels professors i de les famílies. En aquest sentit, si s'és més competent amb aquests mitjans, segurament els mitjans seran menys influents i se'n podrà fer un bon ús.

Propostes de futur

Sensibilitzar els equips directius i formar-los en comunicació, especialment si s'accepta que el centre es la peça angular de totes les altres accions que es volen fer i de l'educació a la ciutat.

Millorar els dossiers i la informació del centre, tant la que s'adreça a les famílies com als mitjans de comunicació. Pocs centres tenen un dossier de premsa; no és difícil de fer, però requereix una reflexió interna del centre per plantejar-se què vol comunicar, quina és la persona encarregada de fer-ho, quins són els seus projectes, quina és la seva línia i quin és el seu relat com a centre. Una reflexió que també és vàlida per a les famílies i el barri. Sovint moltes de les activitats i projectes que duu a terme l'escola no arriben a les famílies del centre mateix, i encara menys als veïns del barri. En part, la imatge social al voltant de l'educació i la tasca dels educadors dependrà de la seva capacitat de reivindicar-se i de mostrar el seu treball innovador, compromès i d'excel·lència.

Millorar i ampliar la presència dels centres i els continguts educatius en els mitjans de comunicació locals. En els darrers anys, els mitjans locals han demostrat el seu compromís amb l'educació i els centres. S'han engegat programes dedicats a l'educació i programes on participen alumnes, joves i infants. I s'ha facilitat un espai als informatius per als temes que proposen els centres. Una tasca que cal continuar i millorar. Però també és necessari que els agents educatius siguin capaços de tenir una bona relació amb els mitjans i de generar activitats que tinguin interès mediàtic. També cal diversificar la presència dels centres i les seves activitats.

Impulsar l'educació en comunicació i noves tecnologies als centres. La Llei d'educació a Catalunya reconeix l'educació en comunicació, i hi ha centres que hi

4.1

comencen a treballar. Les tecnologies de l'aprenentatge i el coneixement s'estan implementant a les aules: pissarres digitals, llibres digitals, portàtils a l'aula... I la majoria d'alumnes habitualment consumeix continguts als mitjans i a Internet, però no sempre els centres els faciliten les capacitats suficients per fer-ne un bon ús. I sovint les famílies es veuen superades per aquesta qüestió.

Exemples d'algunes activitats que hem fet fins ara

El Centre de Recursos Pedagògics ha dedicat la **XV Trobada Pedagògica** (juliol de 2010) a les tecnologies de l'aprenentatge i la comunicació. Amb el títol "**Cap a una escola digital**", el professor Ramon Barlam va explicar experiències educatives 2.0 per aplicar a les aules d'acollida i a les aules obertes. Des de fer un *flashmob* fins a utilitzar videojocs amb finalitats educatives i de debat, passant pel Twitter o les presentacions. La trobada també va incloure tallers amb algunes experiències desenvolupades per docents de la nostra ciutat.

Durant dos cursos, Televisió de L'Hospitalet ha emès setmanalment un programa dedicat íntegrament a l'educació a la ciutat. **L'H educa** s'ha dedicat a l'activitat i les notícies del món educatiu de la ciutat. Ha centrat cada capítol en un tema d'actualitat o en una iniciativa interessant, com ara l'Agenda 21, el civisme, la interculturalitat o la formació en les arts. L'espectador ha pogut conèixer com es treballen aquests temes a l'aula mitjançant els reportatges, l'opinió dels alumnes participants, les entrevistes i un repàs a les notícies de la setmana que han tingut les escoles com a protagonistes.

En la mateixa línia, el Consell Educatiu de L'Hospitalet edita trimestralment una revista, **educa.l-h**, en què recull notícies, bones pràctiques i experiències educatives de la ciutat.

El Consell de Nois i Noies, durant el curs 2009-2010, també ha treballat intensament el tema dels mitjans de comunicació. El Consell de primària ha analitzat els mitjans locals i ha fet algunes propostes de millora, a més de participar en la gravació d'un dels programes de **L'H educa**. Per la seva banda, una part dels consellers de secundària, des de fa una colla d'anys, cada mes fan un programa a Ràdio L'Hospitalet.

Dins del projecte **Connecta Jove**, promogut per la Fundació Catalana de l'Esplai, la Fundació Akwaba, amb alumnes voluntaris de l'Institut Margarida Xirgu i de l'Escola Sant Jaume de la FEP, organitza una activitat de formació en noves tecnologies per a persones adultes del barri, activitat en què els alumnes fan de professors. Aquesta activitat d'aprenentatge-servei resumeix perfectament la filosofia de ciutat educadora: la consecució d'un objectiu educatiu comú amb la participació d'entitats, centres educatius, joves, adults i gent gran.

4.2

Ús de l'espai urbà

Les noves demandes generen noves necessitats, que no sempre han estat previstes per les administracions públiques. Aquesta va ser una de les tesis de **Jordi Borja, urbanista**, en la segona conferència del cicle del Projecte educatiu de ciutat. Per a Jordi Borja, resoldre aquest problema passa per donar nous usos als espais, fins i tot separant les diferents tipologies d'activitats no només en l'espai, sinó en el temps, dins d'un mateix espai.

L'espai públic no pot ser solament funcional, perquè en urbanisme mai s'ha de proposar una solució que respongui només a un problema, sinó a més d'un. Un carrer no és només un lloc per on passen cotxes. Un espai públic de qualitat hauria de tenir la majoria d'aquestes característiques: el seu ús ha de ser col·lectiu (molta gent hi té accés i en fa ús); cal que tingui vocació polivalent; cal que sigui significatiu, que doni sentit; cal que sigui un lloc d'expressió de les persones, ha de ser ordenador, distribuït que contribueixi a la justícia social. Ha de ser un lloc d'intercanvi, evolutiu i capaç de canviar. Finalment, també ha de ser segur, és a dir, que tingui un ús social.

Quin dret tenen els responsables municipals per actuar sobre l'espai públic? Segons Jordi Borja, no n'hi ha prou amb el fet que hagin estat elegits democràticament. Les seves polítiques han de respondre als drets que ha assolit aquella societat i que actualment van més enllà del que fixen les lleis. Per exemple, no n'hi ha prou amb el dret a l'habitatge, també hi ha el dret a la ciutat. Un altre exemple és el dret a la mobilitat, fet que, per a l'urbanista, és tan important com l'habitatge. Una concreció d'aquest dret podria ser assegurar que ningú visqui a més d'una distància concreta del transport públic.

L'espai públic és un bé que ha de ser divers i multifuncional, però això sovint genera conflictes. Segons Jordi Borja, aquests conflictes no sempre es poden resoldre per la via de la regulació de l'Administració o de les sancions. En alguns casos s'han de prendre decisions tancades (Pipican perquè els gossos puguin fer les seves necessitats o espais de jocs perquè els nens molt petits no prenguin mal). En altres casos és més útil separar les activitats en el temps en comptes d'en l'espai. Com a exemple, Borja cita un conflicte entre un grup de llatinoamericans de Nou Barris que jugava a futbol i la gent gran del barri. Finalment, i per mitjà de les associacions de veïns, es va arribar a un acord per fer ús d'aquell espai a diferents hores.

Vivim en una societat dinàmica en què apareixen constantment noves necessitats i noves demandes ciutadanes, i hem de ser capaços de donar nous usos als espais que s'adaptin a les noves demandes, encara que no estiguin previstes en el disseny d'aquells espais.

Debat i reflexió

Grup de treball de l'Ús de l'espai urbà

Des de bon principi, les persones participants es van mostrar preocupades per alguns aspectes relacions amb l'ús de l'espai urbà, sobretot per resoldre les necessitats i els conflictes que es podien derivar del seu ús. Aviat van consensuar la necessitat de mirar l'espai urbà amb clau de sostenibilitat, quantificar la capacitat d'acollida

d'usos diversos, observar els seus formats d'ús i identificar-hi els impactes associats. Per avançar i concretar es va proposar que es definissin cinc llocs o espais de la ciutat, per treballar-hi en subgrups, que tinguessin una tipologia/model amb possibilitat d'extrapolar les millores a altres espais de la ciutat. Els grups van poder fer una anàlisi dels punts forts i febles, i de fer propostes de millora de cinc espais de la ciutat: parc de les Planes, carrers de la zona industrial, plaça de Camilo José Cela, conjunt de carrers i places de Collblanc-la Torrassa i passeig de la Telefònica de Bellvitge.

En funció dels paràmetres triats, la feina del grup es va orientar a sintetitzar i a concretar els camps d'acció i els criteris que haurien de complir les propostes. Per a això es van dissenyar uns criteris de prioritat que recollissin els diferents perfils d'àmbit urbanístic, social, estructural... Finalment, les diferents propostes van ser exposades i comentades entre tots els membres del grup per poder reordenar-les, agrupar-les i prioritzar les que complissin més criteris, a fi de presentar-les com a propostes del grup.

Propostes de futur

Crear una zona alternativa esportiva i de joc a la zona industrial

Els dissabtes a la tarda i els diumenges la zona industrial està desèrtica i és fàcilment accessible per a tothom per la rambla de la Marina, l'avinguda de la Fabregada o el carrer de Miquel Romeu, entre altres. Es proposa com espai alternatiu per fer esport o jocs organitzats a la via pública.

Establir una nova senyalització informativa de l'espai públic

Per tal de promoure nous usos que afavoreixin la convivència entre la ciutadania que utilitza les mateixes places o parcs, es proposa una nova senyalització on s'indiquin possibles usos o activitats que es puguin fer en determinats llocs d'aquests espais compartits, i alhora s'informi de les activitats que es poden realitzar, complementàriament o no, en altres espais del barri, del districte o de la ciutat.

Elaborar una guia d'usos dels espais urbans públics

Per tal de facilitar la capacitat d'autoregulació ciutadana dels espais públics, es proposa una guia informativa sobre els seus usos i capacitats adequats, així com la complementació que poden tenir amb altres espais públics propers. La guia es pot realitzar en suport informàtic, incloure-la dins el web de l'Ajuntament i consultar-la des de qualsevol ordinador. Per estar a disposició de la ciutadania que no tingui accés a ordinador, la guia es pot imprimir i penjar al tauler informatiu de cada regidoria de districte.

Implicar els veïns i els usuaris en la determinació dels usos dels espais públics urbans

Es proposa que abans de generar o transformar un espai públic es dugui a terme un procés participatiu per tal de recollir l'opinió de la ciutadania que acostuma a utilitzar aquest espai públic i al veïnatge que viu al seu voltant, de manera que s'arribi a un mínim equilibri entre les necessitats de fer-ne ús amb el desenvolupament d'activitats i el respecte al descans de la gent que viu al voltant.

Impulsar el paper de la societat civil com a dinamitzador dels espais públics urbans

El fet d'implicar la ciutadania en la definició dels usos dels espais públics pot afavorir-ne la implicació en la cura i dinamització dels espais que utilitza.

4.2

4.2

Exemples d'algunes activitats que hem fet fins ara

El **Centre de Formació d'Adults Santa Eulàlia** va escollir el tema de l'ús de l'espai urbà com a centre d'interès per al treball acadèmic. Es va debatre sobre la gran transformació del barri en els darrers trenta anys. Es van analitzar els punts forts i febles de la situació actual i les oportunitats i les dificultats per millorar-ne l'ús.

El **Centre de Normalització Lingüística** també ha utilitzat aquest tema com a contingut de debat i ha creat un servei de préstecs de jocs de taula i tradicionals per utilitzar-los a l'espai urbà.

S'està desenvolupant el projecte **Camí escolar segur** amb les àrees de Serveis Municipals, de Mobilitat i Cooperació i de Promoció Econòmica de la ciutat. Un projecte que es troba en diferents fases d'aplicació als barris i que ja ha transformat molts carrers, sobretot les entrades de moltes escoles per fer-les més segures i adaptades als seus principals usuaris, l'alumnat i les seves famílies.

S'ha instal·lat un mobiliari saludable anomenat "**Mou-te avui, ho notaràs demà**", davant del Poliesportiu Municipal del Centre, on es realitzaran activitats físiques per promoure la salut i aprendre hàbits saludables per a la gent gran del districte.

L'Àrea de Serveis Municipals va demanar la col·laboració a l'**Escola Bernat Desclot** per **enjardinar un espai del barri de Santa Eulàlia** que ha quedat lliure, entre l'escola d'adults i una nova construcció d'habitatges públics al carrer Transversal. Aquesta activitat d'implicació dels alumnes i les seves famílies en l'espai urbà de ben segur tindrà efectes beneficiosos en la bona conservació de la zona.

El **Consell de Nois i Noies** de secundària ha treballat els objectius següents: conèixer la realitat urbana de la ciutat amb relació a la seva transformació arquitectònica i de l'espai, però també humana i social; aprofundir en el coneixement de la ciutat, els barris, les vies de comunicació, transformacions urbanístiques, etc.; prendre consciència del compromís social i la sostenibilitat urbana; participar de forma directa en la transformació d'algun espai públic de la ciutat, i fer partícip a la resta del Consell de Nois i Noies d'aquest nou coneixement. Han treballat en la remodelació de la plaça de Puig i Gairalt, i han posat l'èmfasi en els aspectes que tenen a veure amb l'accessibilitat a l'espai públic per a totes les persones, també per aquelles que tenen alguna discapacitat.

Aprofitament dels equipaments per a ús ciutadà

4.3

L'Hospitalet és una ciutat densament poblada que, des de l'inici dels ajuntaments democràtics, ha fet un gran esforç per dotar els barris dels equipaments que històricament li havien mancat. Tot i així, molts dels barris de la ciutat estan integrats dins d'una trama urbana on manca terreny lliure i, per tant, és difícil construir-hi nous equipaments. Per això, el Projecte educatiu va convidar l'excalcalde de Vitòria-Gasteiz, **José Ángel Cuerda**, que va impulsar un nou model de centre cívic que integra en un mateix equipament gairebé tots els serveis que un ajuntament pot oferir al ciutadà.

Segons Cuerda, la ciutat és també un reflex de la societat, i això fa que en la conjuntura actual la ciutat estigui perdent els seus valors en pro d'uns "pseudovalors". Per això proposa reinventar la ciutat per poder canviar el món des de la perspectiva local. Per a aquest procés reivindica una nova governança i una nova ciutadania, un canvi que passa per l'escola.

És necessari renovar els equipaments que són espai públic. L'església havia estat un espai públic, un lloc que ara ocupen els nous "temples" de la societat de consum: els centres comercials. Juntament amb la renovació dels espais públics tradicionals, hem d'inventar nous espais públics que no siguin centres comercials. Normalment hi ha centres cívics, esportius, socials... per separat. L'exemple de Vitòria que va impulsar José Ángel Cuerda és una mostra d'aquesta voluntat integradora, però que difícilment es pot aplicar a L'Hospitalet, per l'alta densitat de població i la manca de territori.

L'escola és l'espai públic per excel·lència, on s'educa per a ser ciutadà. I per això no es pot concebre l'escola aïllada del món on viu, especialment de la família i de la ciutat, elements que formen el triangle al voltant de l'infant. José Ángel Cuerda constata que falta més transversalitat a l'escola i demana la incorporació de treballadors socials per apropar les famílies a l'escola. Davant el fenomen de la immigració és necessari aprofitar tots els equipaments i recursos per integrar aquestes famílies i aquests infants a la ciutat on viuen. Els plans educatius d'entorn que es desenvolupen a diferents barris de la ciutat són un bon exemple del treball que el Departament d'Educació i l'Ajuntament estan desenvolupant en aquest sentit.

La ciutat és un procés cultural de canvi constant. I això passa, segons Cuerda, per un nou concepte d'espai públic i d'equipament. Abans només hi havia la concepció que l'espai públic era un espai físic, és a dir, els carrers. Ara els carrers són plens de cotxes i cada cop hi ha menys espais físics perquè els infants i els joves hi puguin jugar. Per això, cal repensar tots els equipaments i espais públics i fer una ciutat també pensada per als infants.

4.3

Debat i reflexió

Grup de treball d'Aprofitament dels equipaments per ús ciutadà

Els participants del grup van començar el seu treball compartint les seves experiències personals per arribar a configurar noves aportacions. En termes generals, sobre la qüestió de l'aprofitament dels equipaments a la ciutat van constatar la necessitat d'oferir un ús més obert a la ciutadania. Es va parlar de recuperar els patis de les escoles com a "plaça de poble" fora de l'horari escolar i cercar més utilitats per als espais i equipaments dels que normalment es donen. El grup també veu la necessitat de crear un consens sobre quins valors es pretenen transmetre i com fer servir els espais per educar en aquests valors.

Treballant per equips, els membres del grup d'aprofitament d'equipaments es va plantejar fer propostes per a quatre tipus d'equipaments: museus, escoles, equipaments esportius i centres culturals. Per això es va comptar amb la participació i l'assessorament de tècnics de cada una de les àrees. Aprofitant el coneixement tècnic i el debat, el grup va fer un conjunt de propostes enfocades a un ús més eficient dels equipaments municipals.

Propostes de futur

Elaborar una guia de recursos dels equipaments d'ús públic

Aquesta guia afavoriria la informació actualitzada i segmentada sobre les ofertes dels equipaments públics de la ciutat. Es podria consultar per Internet o es podria imprimir la part que interessi al ciutadà o ciutadana que no tingui accés a un ordinador.

Millorar la senyalització dels equipaments per facilitar-ne l'ús

Fer més explícita l'oferta d'activitats dels equipaments públics, de manera que es pugui llegir des del carrer i, alhora, que s'informi dels ajuts per afavorir una accessibilitat equitativa. També s'hauria d'instal·lar al carrer una senyalització que faci present l'equipament al barri o districte.

Facilitar espais de trobada familiars per a pares i mares amb nens de 0-3 anys en algunes biblioteques públiques, per complementar la xarxa existent

Facilitar recursos informatius de suport a les famílies en la seva tasca educadora impacta directament sobre la salut, l'èxit educatiu, la integració i la cohesió social dels infants i les seves famílies.

Obrir els patis de les escoles fora de la jornada escolar, com a parcs d'ús públic

Amb aquesta proposta es dona resposta a la necessitat dels nois i noies de tenir espais saludables per trobar-se i poder fer activitats de lleure. Alhora, promoure l'obertura de l'escola al barri i a persones que habitualment no hi poden accedir per conèixer aquests espais educatius.

Crear un òrgan participatiu de joves als centres culturals

Es proposa crear aquest òrgan participatiu per afavorir l'accés i l'empoderament dels joves als centres culturals, de manera que s'organitzin activitats del seu interès proposades i organitzades per ells mateixos.

Exemples d'algunes activitats que hem fet fins ara

Les escoles i els instituts estan cedint l'ús d'aules, sala d'usos múltiples, gimnasos o patis per fer nombroses **activitats extraescolars i casals** gestionats per entitats del barri. Aquesta pràctica s'està estenent per donar resposta a noves necessitats de la ciutadania. Els mateixos centres educatius organitzen activitats extraescolars que responen a les necessitats de l'alumnat i de les famílies, i així rendibilitzen els recursos disponibles a la ciutat. Entre aquestes activitats es duen a terme l'estudi assistit, l'aprenentatge d'idiomes i les activitats lúdiques, culturals i esportives.

El Centre de Normalització Lingüística ha tractat aquest tema com un centre d'**interès en l'aprenentatge de la llengua**. Es va parlar del fet que uns dels motius de la baixa accessibilitat als equipaments públics de la ciutat era la manca d'informació de la seva oferta i, per tant, caldria fer-ne una difusió més àmplia. S'hauria de fer arribar la informació als centres de reunió dels nous veïns i veïnes, com són les associacions que agrupen els diferents col·lectius

L'Ajuntament i la Generalitat de Catalunya han fet un esforç inversor importantíssim en educació per millorar i renovar els equipaments educatius de la ciutat, amb una inversió de més de 60 milions d'euros en quatre anys.

S'han impulsat obres molt necessàries a més de 30 centres educatius (patis, tanques perimetrals, calefaccions, etc.). S'han ampliat moltes escoles públiques per atendre les demandes d'escolarització, amb més i millors instal·lacions (educatives, esportives, etc.). S'estan renovant els centres educatius construïts durant la transició la vida útil dels quals fa dècades que va quedar superada.

S'han obert **4 noves escoles bressol municipals**, s'han renovat els edificis de 3 escoles bressol subvencionades en locals municipals, i 2 escoles d'adults tindran també un nou local (una d'aquestes, a principi de 2011).

En moltes d'aquestes obres, s'han fet coincidir diferents equipaments en un mateix edifici (per exemple, una escola bressol, una escola i un casal d'avis comparteixen edifici), per fomentar les relacions entre diferents serveis i millorar l'aprofitament de l'espai.

Però la millora i la creació de nous equipaments no s'ha limitat als centres educatius. Els barris de la ciutat poden gaudir de **nous equipaments culturals, esportius i de joventut** com la piscina de Sanfeliu, l'equipament per a joves Casa dels Cargols o l'equipament cultural de l'Harmonia.

4.3

4.4

Participació activa i associacionisme

Hi ha una sensació general que la gent és menys participativa que abans o, com a mínim, que no ho fa pels canals habituals. A aquest fet s'hi ha de sumar la sensació que la gent hi està menys implicada i que hi ha una desafecció política, cosa que implica una certa valoració de la democràcia, tot i que no tant de la seva forma de funcionament. **Joan Subirats, catedràtic de ciències polítiques de la Universitat Autònoma de Barcelona**, va teoritzar sobre aquest fet en la conferència sobre "Participació activa i associacionisme", en què va explicar els darrers canvis socials i la manera d'avançar en la participació en aquest context social.

La sensació de manca o disminució de la participació es deu als grans canvis socials. El que està canviant són algunes de les característiques de l'associacionisme que, en aquest moment, pateix una clara fragmentació. Les raons per les quals la gent s'associava han canviat. Abans la gent s'ajuntava perquè compartien una mateixa visió del món; la multiplicitat de visions actuals del món provoca també una multiplicitat d'associacions.

Per avançar en la participació en aquest context social és necessari trobar un encaix entre allò que és específic i allò que és col·lectiu. Encara que la participació i els lligams socials no encaixen bé amb certes lògiques econòmiques, la societat actual sí és capaç d'afrontar reptes. El gran repte, partint sobretot de la fragmentació de les associacions, és com incorporar aquestes a la vida col·lectiva i com facilitar estratègies que fomentin la participació sense dirigismes. Com a exemples, Joan Subirats n'esmenta **Fogones por la Democràcia** i **Les àvies del Xup Xup**, dues associacions de dones que s'ajuntaven per cuinar, i van agafar protagonisme en altres àmbits i a implicar-se socialment.

Per avançar cap a una societat més estructurada és necessari abandonar alguns dels principis clàssics de la participació. Subirats es refereix a les reunions, les reflexions, les discussions, els horaris, etc. Per a molta gent, participar és fer coses que saben fer, poder aportar-hi alguna cosa, tot i que hi ha diferents perfils i graus d'implicació. També dins una escola. Però hi ha factors externs, com el disseny de la recepció del centre, que poden ajudar la socialització entre les famílies. Per això és necessari un espai de trobada que fomenti les relacions entre les famílies. Les escoles s'han de convertir en autèntics espais públics; les aules d'informàtica, els patis o les biblioteques escolars no poden estar tancades fora de l'horari escolar, mentre un barri té manca d'espais d'aquesta mena. La gent gran és un col·lectiu amb molta activitat, basada en el lleure cultural, però darrere d'aquest lleure es crea una xarxa social que permet que aquestes persones no estiguin soles. En línies generals, hauríem d'aconseguir mirar la participació amb uns altres ulls i eliminar les barreres de participació, siguin de la mena que siguin.

4.4

Debat i reflexió

Grup de treball de Participació activa i associacionisme

Els membres del grup de participació i associacionisme assumeixen les aportacions fetes per Joan Subirats en la seva conferència, sobretot pel que fa als canvis a la nostra ciutat, a la societat i a les formes clàssiques d'associacionisme. A partir de les seves experiències, els membres del grup van treballar amb l'objectiu de definir recursos pràctics per dinamitzar i estimular les associacions i per redactar un document pràctic que difongui els valors de l'educació en tots els àmbits de la societat.

Posteriorment, el grup va establir un debat entorn d'algunes de les idees principals, com les limitacions que tenen alguns ciutadans i ciutadanes per participar en associacions per motius de feina, horaris, etc. O sobre la possibilitat que les associacions facin activitats a les escoles. També va debatre la idea que, de vegades, les administracions conceben objectius diferents per a les entitats. La necessitat de donar a conèixer els valors d'associar-se també van ser objecte d'intercanvi d'opinions. Abans de tenir propostes concretes, la feina es va orientar cap a la qüestió de com facilitar a la societat les seves aportacions.

Propostes de futur

Conèixer les associacions

Proposta destinada a donar a conèixer què fan les entitats i en què poden ajudar la comunitat, amb l'objectiu que arribi al màxim de gent conèixer. Es tracta de fer una sèrie de programes, que es podrien passar per Televisió de L'Hospitalet o través d'altres mitjans de comunicació de la ciutat, amb entrevistes de les persones que hi participen, amb imatges de les activitats del dia a dia de l'entitat.

Crear una xarxa virtual d'entitats al web de l'Ajuntament

Aquesta xarxa serviria perquè totes les entitats tinguessin una eina comuna per abocar-hi les seves activitats, les seves agendes, els seus idearis... Es podria agrupar per diferents àmbits: per temàtiques, per grups de població a qui van adreçades, per interessos, etc.

Promoure el Dia de l'AMPA a cada barri/districte

Aquestes entitats específiques del món educatiu tenen dues tasques: de portes endins de l'escola, fan una funció de suport a l'equip educatiu; de portes enfora, també poden ajudar a millorar la imatge de l'escola en el barri, on de vegades són molt poc conegudes les activitats i les funcions de les AMPA.

Els meus companys d'escola, els meus veïns

Aquesta proposta està inspirada en una experiència que ja es duu a terme a Bellvitge. Es tracta de promoure la col·laboració de diferents agents ciutadans d'un barri a través de l'AMPA de l'escola, tot aportant allò que les mateixes famílies i els alumnes puguin tenir de diferent al voltant d'aspectes culturals o de tradicions.

Crear instruments de coordinació i optimització de recursos

Respon a la necessitat que hi hagi alguna mena de plataforma que depengui de l'Administració local i faciliti a les entitats, entre altres serveis, suport instrumental, assessorament, ajuts per obtenir subvencions, etc. Alhora que es potencien els recursos que ja existeixen, es podria crear una eina web 2.0 que fos participativa i on es pogués interaccionar amb facilitat, amb intercanvis, debats, etc.

4.4

Exemples d'algunes activitats que hem fet fins ara

S'han organitzat **espais de debat educatiu** als centres educatius orientats a donar suport a les famílies en temes del seu interès, amb la participació de diferents professionals especialitzats i obertes a totes les famílies del barri. Des de l'alimentació o el control dels esfínters per als pares i mares amb infants a l'escola bressol, fins a temes com la sexualitat per les famílies amb fills i filles a l'adolescència. L'objectiu ha estat que aquests centres "liderin" la promoció de cultura educativa en la ciutadania del seu voltant.

Des del Pla Educatiu d'Entorn i el Programa d'acompanyament Educatiu a Famílies (PAEF) també s'han organitzat **tallers de famílies**, un espai de trobada i formació en temes tan diversos com cuina sana, ofimàtica, o anglès, passant per d'altres més lúdics com el ioga o els hàbits saludables. L'objectiu dels tallers és acostar les famílies als centres educatius, facilitar el contacte entre elles i afavorir la seva participació en les activitats educatives, tant del centre com de l'ampa.

També s'ha donat suport a les **Associacions de Pares i Mares d'Alumnes** (AMPA) per promoure la seva activitat associativa, així com la creació de noves ampa i la continuïtat de les existents.

Amb els **camins escolars segurs** s'està afavorint la participació del teixit comercial de la ciutat, de manera que les botigues que estan en els recorreguts dels camins establerts per aquest programa, que abraça els recorreguts que fa l'alumnat caminant des de casa fins a l'escola, es comprometen a ajudar els infants. Aquest programa ha ajudat també a fer un treball transversal entre diferents àrees municipals: Urbanisme i Obres, Promoció Econòmica, Benestar Social, i Educació i Cultura, a més de la Guàrdia Urbana.

En l'educació infantil s'estan fent diferents actuacions que afavoreixen la participació, com la promoció de la **Xarxa Educativa de 0 a 6**, que estableix una intervenció coordinada i associada entre els diferents serveis d'atenció a la infància. Hi participen escoles bressol públiques i privades, parvularis, espais infantils, pediatria, infermeria, Serveis Socials, l'Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència (EAI), el Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CESMIJ), el Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Primerenca (CDIAP), Esports i la universitat. Igual que a les escoles, també s'està promovent l'AMPA i els espais socials de debat educatiu a les escoles bressol.

Una altra experiència innovadora de participació ha estat el treball col·laboratiu entre l'**Escola Municipal de Música i alguna escola bressol municipal**, adreçat als infants i les seves famílies, per estimular la sensibilitat musical.

L'Ajuntament, conjuntament amb el Departament d'Educació i la Fundació Jaume Bofill estan impulsant a la ciutat les experiències d'aprenentatge – servei. Es tracte de projectes que realitzen alumnes de diferents centres educatius i entitats de la ciutat amb l'objectiu de prestar un servei cívic en el qual poden aprendre noves habilitats i coneixements. S'ha elaborat un primer recull d'experiències d'aquest tipus i s'han portat a terme diverses jornades de formació per a professionals tan a les entitats com als centres educatius.

4.5

Acollida i cohesió social al barri i a l'escola

Els mitjans de comunicació, i de vegades bona part de la societat, opinen sobre situacions relacionades amb la immigració com si els nouvinguts no llegissin els diaris. Aquesta és la sensació que sempre ha tingut l'escriptora i mediadora social **Najat El Hachmi** i que va expressar en la darrera de les conferències del Projecte educatiu de ciutat: estar "permanentment darrere d'un vidre i que la resta de gent prengui decisions sobre què han de fer els immigrants, que tot pivoti sobre la distinció "ells/nosaltres".

No n'hi ha prou a parlar del multiculturalisme i de la diversitat, també cal tenir més coneixements sobre les altres cultures. Aquesta és una de les reflexions d'El Hachmi, que creu que és necessari aprofundir en el coneixement de les diverses cultures, i més si tenim en compte que, històricament, les relacions entre Espanya i el Marroc han estat força més sòlides que entre Espanya i altres països de la Unió Europea. Catalunya és un país que s'ha construït constantment a base d'immigració; però, en canvi, no ha incorporat dins els seus trets d'identitat el fet de ser una nació d'immigrants, i normalment aquest tret es valora com un factor negatiu. Per contra, hi ha altres països que han acceptat aquesta característica i li donen valor positiu d'identitat.

Els mitjans de comunicació tenen un paper clau en l'ús polític i mediàtic de la immigració. Això provoca que qualsevol espurna relacionada amb la immigració, i especialment amb l'Islam, s'acabi convertint en un circ mediàtic. D'altra banda, per a Najat, alguns polítics no haurien d'utilitzar la immigració d'una forma partidista, i posa com a exemple la situació de la llengua catalana i la responsabilitat de salvar-la o condemnar-la que s'adjudica als immigrants. Una situació —la del poc ús social del català— que ja hi era abans de l'arribada dels nouvinguts.

Hi ha propostes formatives que també són un exemple d'allò que l'escriptora considera la utilització política de la immigració. A banda d'això, hi ha visions utilitaristes que tampoc hi ajuden: "Venen a treballar", "Ens netegen la casa", visions que perpetuen un estereotip. Per a El Hachmi, hi ha anuncis oficials que tenen una gran càrrega de violència simbòlica. Parlar només de xifres i percentatges, si es parla d'immigrants, és una altra cosa que s'hauria de superar. Finalment, l'autora creu que és necessari canviar la nostra perspectiva individual i la visió dels nostres orígens, i veure quines són les peces més importants de les nostres identitats.

Debat i reflexió

Grup de treball d'Acollida i cohesió social a l'escola i el barri

Partint de l'anàlisi de la realitat i de la necessitat de millorar l'acollida i la cohesió social a l'escola i al barri, els membres del grup es van plantejar treballar diversos objectius. Alguns d'aquests van ser aconseguir que l'acolliment fos més integral i que el conjunt de la ciutadania s'impliqués en els processos d'acollida. La dificultat principal que van detectar els membres del grup va ser el fet que les persones que arriben a la ciutat desconeixen el conjunt de recursos que aquesta els ofereix. També es van detectar les

4.5

dificultats a causa de l'idioma, el “dol migratori” o el fet que els problemes de cada persona migrada són particulars i diferents.

A partir de l'anàlisi de la diagnosi educativa feta en la primera fase del Projecte educatiu de ciutat, es van formar subgrups de treball per analitzar els resultats d'aquesta diagnosi, amb els quals bàsicament s'estava d'acord. A partir del debat es van començar a identificar necessitats concretes, per la qual cosa es va proposar que l'acollida institucional fos professional i multidisciplinar, que atengués les necessitats bàsiques i millorés el coneixement entre autòctons i nousvinguts, així com una implicació real i responsable per part de tothom. Per a cada una de les necessitats detectades es va plantejar elaborar una proposta amb la voluntat de, finalment, prioritzar-ne dos o tres realment assolibles.

Propostes de futur

Crear el projecte Ciutat d'acollida

Crear una xarxa social més forta que la que té actualment la ciutat, tot potenciant els intercanvis d'informació i coneixements entre tots els actors que treballen i participen en l'acollida. El projecte **Ciutat d'acollida** també podria ser un espai físic per compartir entre totes les entitats d'acollida, a fi de crear una xarxa, millorar el treball en comú i establir una comunicació més fluïda entre tothom.

Aprofundir en el servei integral d'acollida

L'Oficina d'Atenció al Ciutadà podria desenvolupar un treball d'orientació respecte a les necessitats bàsiques que tenen les persones que arriben a la ciutat: informació laboral, estrangeria, habitatge, coneixement lingüístic... I també podria informar sobre les institucions i els diversos serveis que hi ha al barri on viu la persona interessada.

Elaborar un mapa virtual de recursos, serveis i entitats

El mapa virtual serviria per donar a conèixer totes les activitats que es desenvolupen durant el procés d'acollida de les persones que arriben a la ciutat i els diversos programes de cohesió social, i afavorir-hi la participació.

4.5

Exemples d'algunes activitats que hem fet fins ara

Als espais de debat educatiu (ESDES), als tallers de famílies i a la Xarxa Educativa de 0 a 6 s'hi està treballant la dimensió sociocultural i antropològica, amb l'objectiu d'ajudar les famílies nousvingudes a adaptar-se als nous recursos que hi ha al nostre municipi, sobretot pel que fa als hàbits i estils d'educar als fills habituals al seu país d'origen.

A l'Àrea d'Alcaldia s'hi han creat equips d'**agents cívics** que treballen per promoure comportaments cívics als espais públics. El **Servei de Mediació** de l'Àrea de Benestar Social intervé quan es generen conflictes en l'ús dels espais públics, en el veïnatge o en el desenvolupament de pràctiques culturals i religioses no habituals fins a la data en la nostra societat.

L'Escola Municipal de Música promou programes per donar a conèixer la música d'arreu del món, com una manera de fer conèixer i reconèixer la variabilitat i la riquesa cultural. També s'hi estan realitzant altres projectes per tal de **democratitzar l'accés de tots els col·lectius a les diverses disciplines artístiques** i donar-hi accés a molts infants de la nostra ciutat, especialment als estudis d'instruments de corda i de vent, i a la dansa.

El Centre de Normalització Lingüística està desplegant el projecte de Voluntariat per la llengua, tot creant **parelles lingüístiques** entre voluntaris i persones nousvingudes per tal que conversin, practiquin la llengua catalana i en fomentin l'ús social.

L'Àrea de Benestar Social ha impulsat en el marc del Pla Educatiu d'Entorn el **projecte Cicerone**, que promou a diversos instituts l'acollida dels nous alumnes d'origen nousvingut per part dels alumnes més grans del centre, amb l'objectiu que els ajudin durant el seu primer curs al centre. Els alumnes que fan de Cicerone són voluntaris. Des de la mateixa Àrea, s'ha elaborat **Pla d'actuació per a la integració de nova ciutadania** i un **servei d'acollida** amb col·laboració amb diverses entitats de la ciutat.

5

Procés participatiu

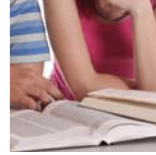
Trobada d'un dels grups de treball

Després de la **diagnosi educativa** es van definir les cinc **línies d'acció estratègiques** que s'han explicat en els apartats anteriors i l'**estructura organitzativa del PEC**.

Com a centre de l'organització es va establir el Consell Educatiu de L'Hospitalet, que és l'òrgan participatiu i consultiu de la ciutat. El Consell va anomenar la Comissió PEC com a grup impulsor del PEC, on participen agents educatius dels diferents àmbits de la ciutat i de les diferents àrees municipals, i és l'òrgan executiu del PEC. Per dur a terme les activitats proposades pel grup impulsor es va establir l'Oficina Tècnica del PEC, integrada pel director tècnic del PEC, un tècnic educatiu i un suport administratiu. L'encaix de l'estructura del PEC amb l'Ajuntament ha estat la Comissió de direcció política, que lidera el procés participatiu, constituïda per l'alcalde, el tinent d'alcalde d'Educació i la Junta de Govern.

En aquest procés participatiu hi han participat més de 1.500 persones. En les conferències i els grups de treball PEC hi han participat més de 450 persones, amb una mitjana de 100 persones a cada conferència i de 25 persones en els grups de treball. D'aquest total de persones participants, el 35% procedien de la comunitat educativa; el 25%, d'entitats ciutadanes; el 20%, de les diferents àrees municipals, i el 20% restant, d'institucions supramunicipals i de ciutadans i ciutadanes que hi han participat a títol individual.

La resta de persones implicades han participat en els actes de presentació del PEC fets al Ple Municipal, al Consell de Nois i Noies (de primària i secundària), a l'Escola Bernat Desclot, al Consell de Formació Professional, al Consell Educatiu, al Plenari de la Regidoria d'Educació, a la Xarxa Educativa de la ciutat <INTRO>, a la Xarxa 0-6 de Santa Eulàlia, a la Xarxa 0-6 del Gornal, a les direccions dels centres docents públics i concertats, als conserges dels centres educatius, a la reunió de les AMPA, a la Inspecció del Departament d'Educació de la Generalitat, a les comissions territorials de les quatre zones del Pla Educatiu d'Entorn, a la Comissió Interinstitucional de Pla Educatiu d'Entorn, a la Comissió de la revista del Centre Educatiu Balaguer, a la Coordinadora d'Escoles d'Adults, al Centre Formació d'Adults Sanfeliu, al Centre de Formació d'Adults Can Serra, a la Coordinadora de Persones amb Discapacitat, a l'Associació d'Estudiants de la ciutat, a la Comissió del Pla Integral Collblanc-la Torrassa, a les entitats del Districte I (el Centre, Sant Josep i Sanfeliu), a les entitats del Districte III (Santa Eulàlia, Gran Via i Districte Econòmic), a la Comissió del Pla Integral la Florida i Pubilla Cases, a les entitats del Districte VI (Bellvitge i el Gornal), al Consell de la Dona, al Consell de la Gent Gran, al Consell de la Sostenibilitat, i a la Comissió d'Associacionisme i Participació del Centre d'Estudis de L'Hospitalet.

6

Un document obert

Tres anys després del seu inici, el Projecte educatiu de ciutat (PEC) de L'Hospitalet pren forma i assenjala aquells elements amb què cal treballar, tot fent propostes de millora i de treball en què tots, centres educatius, ciutadania, entitats i institucions, podem aportar-hi la nostra visió.

El PEC és, però, un document obert, perquè la nostra societat i la nostra ciutat canvia i es transforma constantment. Vivim una situació complexa en què la crisi econòmica està impactant amb força a les llars de la ciutadania i a les finances de les administracions públiques. És l'hora de sumar esforços i crear sinergies, de prioritzar les polítiques més necessàries. Però també és l'hora de buscar noves sortides, sortides imaginatives, de fer xarxa i col·laborar amb qui compartim objectius.

Les propostes sorgides del procés participatiu del PEC s'han d'entendre en aquest sentit. Algunes d'aquestes corresponen a les administracions, i s'haurà de valorar com i quan es poden portar a terme. Però moltes també són responsabilitat de la ciutadania: famílies, professors, mestres, associacions, entitats, etc.

Aquestes propostes són camins possibles, però de ben segur que no són els únics. El PEC ens marca unes línies que hem de prioritzar, i cadascú, dins de la seva escola, la seva associació o en el seu barri, pot aportar propostes, projectes i accions noves per concretar-les.

També és voluntat del PEC incorporar totes les activitats que ja s'estan fent a la ciutat o que es poden fer en un futur, i que aprofundeixin en els valors de les ciutats educadores. Per aquest motiu, el grup impulsor del PEC vetllarà per promoure aquestes activitats.

Per últim, volem destacar que el PEC pretén ser una presa de consciència de la necessitat de posar l'educació en l'agenda de tothom. Acceptar que som agents educatius i que allò que fem i deixem de fer, importa. Encara som al principi d'aquesta presa de consciència, però, com ja ha passat amb altres moviments, com el feminisme o més recentment l'ecologisme, quan la societat ha entomat el repte, les entitats, les escoles, les institucions i tota la ciutadania s'han convertit en agents del canvi de valors. Ha arribat el moment de fer el mateix amb l'educació.

Cal que L'Hospitalet sigui, cada cop més, una ciutat pensada per educar.

7

Agraïments

A tots els participants del Projecte educatiu de ciutat i, en especial, al més d'un centenar de persones que durant mig any han participat als grups de treball de cada un dels eixos estratègics per elaborar propostes de millora.

A l'Institut Eduard Fontserè, que ha cedit les seves instal·lacions als grups de treball del Projecte educatiu de ciutat.

Als equips conductors de cada un dels grups de treball, que han dedicat moltes hores a la dinamització dels grups de treball preparant les sessions, fent formació, elaborant les memòries i col·laborant amb la redacció de les propostes.

Al grup impulsor del Projecte educatiu de ciutat, que, com el seu nom indica, representa el motor del PEC i s'ha implicat de manera decidida en el seu èxit.

Als professionals de les diferents àrees de l'Ajuntament, que s'han implicat en el Projecte educatiu de ciutat i hi han treballat transversalment, tot incorporant la mirada educativa en cada una de les seves àrees.

A l'Àrea d'Educació de la Diputació de Barcelona, pel seu suport i assessorament tècnic en tot el desenvolupament d'aquesta experiència.

I, finalment, un agraïment especial als educadors i les educadores, als ciutadans i les ciutadanes, a les associacions, les entitats i les institucions que participen activament en l'educació a la ciutat i que impulsen projectes i activitats que ajuden a construir una ciutat més educadora.

